

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2760

Vragen van het lid **Özütok** (GroenLinks) aan de Minister van Binnenlandse zaken en Koninkrijksrelaties over *digitaal beraadslagen* (ingezonden 23 april 2020).

Antwoord van Minister **Ollongren** (Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties) (ontvangen 13 mei 2020)

Vraag 1

Bent u ervan op de hoogte dat sinds de inwerkingtreding van de spoedwet digitaal beraadslagen bij diverse volksvertegenwoordigende organen vergaderingen niet of slechts beperkt te volgen waren vanwege de storing bij leverancier «Notibiz»?

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Heeft u een (globaal) beeld bij hoeveel volksvertegenwoordigende organen er sprake was van een storing? Kunt aangeven wat de oorzaak van de storingen was?

Antwoord 2

Veel decentrale overheden maken gebruik van de mogelijkheid die de Tijdelijke wet digitale besluitvorming biedt om in een digitale omgeving te vergaderen en besluiten te nemen. Daarbij maken zij gebruik van diverse systemen van verschillende leveranciers. Het gaat om een tijdelijke, nieuwe manier van werken waarbij door alle betrokkenen ook nog dingen moeten worden geleerd. In een korte tijd is desalniettemin door alle partijen al veel bereikt.

Op dinsdagavond 21 april jl. stonden 48 gemeenteraadsvergaderingen – zowel besluitvormend als informerend en meningsvormend – op de planning via het systeem van leverancier NotuBiz. Het bedrijf had hiervoor extra capaciteit ingepland en had vooraf getest met klanten, in de verwachting dat de uitzendingen goed zouden verlopen. Ondanks de extra beschikbare capaciteit bleek dat het grote aantal vergaderingen zorgde voor een grote (totale) toestroom van kijkers, waardoor onverwacht veel aanvragen tegelijkertijd op de server van NotuBiz binnenkwamen. De beschikbare capaciteit bleek helaas niet voldoende waardoor een technische storing ontstond. Dit leidde bij circa 25 digitale vergaderingen tot haperingen in de

livestream. Deze vergaderingen werden voor zover bekend geschorst. Na 45 minuten wist NotuBiz het achterliggende probleem van deze storing te achterhalen waardoor er ook snel extra capaciteit bijgezet kon worden en de streams weer goed konden verlopen. Uiteindelijk zijn drie raadsvergaderingen die avond niet meer hervat.

Ondanks dat de live-uitzendingen met haperingen te maken hadden, zijn alle opnamen van de vergaderingen succesvol verlopen en terug te kijken. De technische storing had alleen betrekking op de livestream van de digitale vergaderingen. De digitale vergaderingen zelf hadden niet te maken met haperingen, omdat overheden daarvoor gebruik maken van een andere applicatie en stream zoals Microsoft Teams, Zoom, Jitsi of Cisco Webex. NotuBiz geeft aan dat de technische helpdesk hard heeft gewerkt aan een oplossing om soortgelijke problemen in de toekomst te voorkomen. Zo is de capaciteit van de server uitgebreid om grote aantallen vergaderingen en de grotere aantallen aanvragen op de server te kunnen ondersteunen. Bij de eerstvolgende drukke vergaderavond op donderdag 23 april jl., waar bijna 60 digitale vergaderingen op de planning stonden, deden zich geen haperingen voor in de livestream.

Vraag 3

Deelt u de mening dat vergaderingen van provinciale staten, gemeenteraden, algemene besturen van waterschappen en van Staten-, raads-, en waterschapscommissies volgens de Wet digitale besluitvorming altijd openbaar te volgen moeten zijn, tenzij expliciet een besluit is genomen besloten te vergaderen? Deelt u de mening dat het voor het vertrouwen in de besluitvorming belangrijk is dat ook digitale vergaderingen openbaar moeten zijn?

Antwoord 3

De vergaderingen van decentrale volksvertegenwoordigende organen op grond van de Tijdelijke wet digitale beraadslaging en besluitvorming zijn per definitie openbaar. Onder openbaar wordt in dit geval verstaan een vergadering in een digitale omgeving die door de bevolking op afstand middels een live-verbinding gevolgd kan worden. Besloten vergaderingen kunnen niet plaatsvinden in voornoemde digitale omgeving; wenst men besloten te vergaderen, dan dient in een fysieke vergadering te worden voorzien, waarop de regels uit de Provinciewet, de Gemeentewet respectievelijk de Waterschapswet van toepassing zijn en waarbij voorts de richtlijnen van het RIVM in acht worden genomen. Wat de genoemde voorbereidende commissies van de decentrale volksvertegenwoordigende organen betreft; daarop is de Tijdelijke wet digitale beraadslaging en besluitvorming niet van toepassing, nu die wet beperkt is tot besluitvormende organen en genoemde commissies geen besluiten kunnen nemen.

Vraag 4

Kunt u aangeven of vergaderingen waarbij storingen optreden direct moeten worden geschorst? Zo nee, hoe wordt de openbaarheid van besluitvorming dan gewaarborgd? Kunt u provinciale staten, gemeenteraden en algemene besturen (via de koepels) informeren over hoe zij moeten omgaan met storingen?

Antwoord 4

Het verdient aanbeveling in geval van een storing in het vergadersysteem de vergadering te schorsen, zodat de storing hersteld kan worden. De vergadering moet immers ingevolge de wet middels een live-verbinding door de bevolking op afstand gevolgd kunnen worden, anders is deze niet openbaar. Dit is reeds gemeld aan de koepels in het kader van de voortdurende informatievervalsing rondom het digitaal vergaderen, onder andere via de website www.lokale-democratie.nl

Vraag 5

Op welke wijze kunnen (grootschalige) storingen in de komende weken en maanden zoveel mogelijk worden voorkomen? Is er overleg tussen de koepels, providers en leveranciers om de kwaliteit van de verbindingen te waarborgen? Wat gaat u doen om dit te bewerkstelligen?

Antwoord 5

Vanuit het samenwerkingsprogramma Democratie in Actie werken het Ministerie van BZK, de VNG, de Vereniging van Griffiers en alle andere beroeps- en belangenverenigingen nauw samen om overheden waar mogelijk te ondersteunen bij de implementatie en uitvoering van de tijdelijke wet. In dit kader vindt er vanuit deze samenwerking indien nodig ook overleg plaats met leveranciers. Het zorgen voor adequate ICT-voorzieningen blijft echter primair een verantwoordelijkheid van overheden zelf, in overleg met hun leveranciers. Zoals het voorbeeld van NotuBiz illustreert, worden problemen snel opgepakt zodat uitzendingen snel succesvol kunnen verlopen.